

servandam, ubi de negotio aliquo agendum sit, in quo tam Ecclesiasticorum, quam Laicorum communis res agatur; nihilominus ad tollendos abusus, quos hac in re alicubi invecos accepimus, & ad removendas que- relas, quæ ad Nos assidue deferuntur, opportunum fore judicavimus, easdem Prædecessorum Nostrorum Leges confirmare & innovare, nonnullis adjectis declarationibus, per quas earum intelligentia magis in aperto constituatur.

§. 1. Primum itaque, ab Ecclesiasticis uniuscujusque Civitatis, Oppidi, aut Loci, duo Deputati eligendi sunt, alter e Clero Seculari, & alter Regulari, Quod si Regulares in loco non adsint, poterit Clerus Secularis non unum solum, sed etiam duos e proprio corpore Deputatos eligere.

§. 2. Quoties autem negotium aliquod agitari contingat, quod aliquo modo ad Ecclesiasticorum res atque rationes pertineat, aut pertinere possit; toties prædicti Deputati interpellandi sunt, ut illius tractationi interfiant. Si vero ipsi interesse neglexerint, quæcumque demum fuerit, ipsorum absentia causa, non ideo id, quod ipsi absentibus decretum erit, nullitatis vitio intactum censetur. Sed pro decreti sic conditi validitate, satis erit, quod de facta interpellatione Deputatorum hujusmodi, extrajudicialiter constet.

§. 3. Quam autem hujusmodi consultationibus Ecclesiasticorum Deputati intervenient, poterunt quidem, ac etiam debent, circa ea, quæ a Laicis proponerentur, sententias suas dicere; Verum hæc consultivi suffragii vim tantummodo habebunt; neque, si forte Laicorum resolutionibus contraria fuerint, istam executionem retardare valebunt; reservata dumtaxat Ecclesiasticis facultate recurrendi deinceps ad Superiora Tribunalia, a quibus postulare poterunt ea præjudicia emendari, quæ ex Laicorum resolutionibus illata sibi esse contulerint.

§. 4. Porro quum aliquæ sint expensæ, quibus tolerandis, ex Romanorum Pontificum præscripto, Ecclesiastici cum Laicis concurrere debent, cumque æquum non sit, ut pecuniarum summæ ab Ecclesiasticis persolvantur, in aliam causam a Laicis erogentur, præter eam, quæ in Pontificiis Mandatis expressa est; ideo statutum est, ut semel saltem in anno rationum redditio fiat, vocatis ad eam Ecclesiasticis Deputatis, quibus exhiberi etiam debent Libri, in quibus administrationis computa continentur; Hos tamen Libros Ecclesiastici minime poterunt domum asportare, sed

examinare debent in eo Loco, qui a Governatore Pont. Locali, seu a S. R. E. Cardinali Provincia Legato, majori, qua poterit cautela, ad id designatus fuerit, eoque temporis spatio, quod ipsis ad hunc effectum a prædictis præscriptum fuerit; cum facultate recursum habendi ad Superiores, quoties in hujusmodi rationum redditione animadverterint, aut dati & accepti capita non recte constare, aut collatam pecuniam in alias causas erogatam fuisse ab illis diversas, quibus ex Pontifici voluntate destinata fuerit.

§. 5. Hæc omnia aut expresse, aut implicite continentur in Epistola Encyclica, de mandato Ven. Servi Dei Prædecessoris Nostri Innocentii Papæ XI. die 19. Julii anni 1681. expedita, & in Decretis a Congregatione Ven. Fratrum Nostrorum ejusdem S. R. E. Cardinalium super Bono Regimine Communitatum, & Universitatum Status Nostri Ecclesiastici, auctoritate Apostolica, deputatorum alias emanatis. Quæ ideo ab omnibus, ad quos spectat, in posterum observari volumus & mandamus; Sicque, & non aliter, in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Provinciarum, Civitatum, & Locorum Status Nostri Ecclesiastici Præsides, Vice-Legatos, Governatores, aliosque quoslibet, judicari & definiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, definiendi, ac interpretandi facultate, & auctoritate; & si secus a quocumque scienter vel ignoranter gestum aut judicatum fuerit, irritum & inane decernimus.

§. 6. Non obstantibus quibuslibet Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, & Ordinum Regularium, Congregationum, & Institutuum, etiam expressa mentione dignorum, ac Civitatum, & Provinciarum, etiam juramento, Confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis Statutis, Usibus, & Consuetudinibus etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Exemptionibus, Indultis, & Literis Apostolicis, cuilibet præmissorum quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, & innovatis; Quibus omnibus & singulis, quatenus opus sit, expresse derogamus, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Dat. die 29. Annulo Piscatoris die XXI. Julii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

D. Card. Passioneus

De electione Deputatorum Cleri Regularis.

De eorum interpellatione eiusque effectu.

Forum liberum suffragium, sed consultivum tantummodo eam facultate recurrendi.

Qua ratione computatorum revisionibus interesse, & sperari illis sententiam dicere valeant.

Premissis cum oblatione in preceptum constituitur.

Contrariis derogatur.

APPENDIX AD TOMUM III. BULLARIUM SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV.

NUM. I.
ALLOQUITIO

Habita in Consistorio Secreto Feria Secunda die 21. Aprilis 1749.

Super honorifico FIDELISSIMI Titulo JOANNI V. Portugallie, & Algarbiorum Regi, ejusque Successoribus, a Sanctitate Sua collato.

VENERABILES FRATRES.

CONSENTANEUM plane, immo & necessarium arbitramur declarare Vobis quemadmodum in præsentia declaramus, Carissimo in Christo Filio Nostro JOANNI Portugallie & Algarbiorum Regi, ejusque Successoribus, collatum a Nobis fuisse perhonorificum FIDELISSIMI Titulum, qui merito quidem ipsi tribuendus videbatur. Etenim toto vite suæ cursu præclarissima gessit, ut Catholica Religio gloria, & hujus Sanctæ Sedis dignitas magis amplificaretur. Dubitandum quoque non est, Successores ipsius hoc honoris Titulo inflammandos esse vehementer, & maximo studio excitandos, ut propositum ante oculos exemplum pari virtute æmulentur.

Procul dubio non ignoratis, ineunte Saeculo duodecimo, Mauris & Portugallie Regno depulsis, illos statim Reges omnem operam contulisse, ut Catholicam Religionem in sua Ditione illibatam tuerentur; cum deinde plures Asia, Africa, Indiarumque, & Americæ populos in suam potestatem redegerint, barbaras gentes sanctissimæ Religionis mysteriis imbuendas curasse, acitis peritissimis Ministris, qui recentem Domini Vineam diligenter excolerent. Inter eos recensendus est S. Franciscus Xaverius, qui Joannis III. Portugallie Regis prædicti ac tutela, uberrimos totoque Orbe celeberrimos fructus in illis Regionibus collegit, uti non solum auctoritate Scriptorum, sed ipsius S. Francisci ad Joannem Regem epistolis plane comprobatur, ex quibus etiam clare deprehenditur, magna cum gloria, Fideique incremento, iis omnibus Virum Apostolicum satisfecisse, quæ a Paulo III. Prædecessore nostro illi præscripta, ac demandata fuerant.

Sebastianus Rex, de cujus laudibus nulla unquam ætas conticecet, circa dimidium Saeculi decimi sexti Portugallie Regnum administrandum suscepit. Ille singulari virtute præditus, potentissimo exercitu comparato, mare transiit, Mauris bellum indixit, cum quibus fortissime decertans, honestissima morte gloriam adeptus est immortalem.

Si quis autem amplissimas victorias, quas Portugallie Reges in remotissimis etiam partibus Africae consecuti sunt, admirari cupiat, in Apostolicis Literis Pii IV. Prædecessoris nostri, quæ in Ecclesie Annalibus referantur, descriptas legere poterit. Ex illis quoque percipit, innumerabilem pene Indorum multitudinem armis subactam, eo fructu cumulatum fuisse, ut Christianam Fidem agnoscerent, & amplecterentur. Insuper ex Apostolico Brevis ejusdem Pontificis ad ipsam Regem Sebastianum intelligimus, tantam in bellis suscipiendis, victoriarumque referendis virtutem eum Regem divinitus obtinuisse, ut cæteros omnes Majores suos gloriae magnitudine

facile exæquarit. Quamobrem Sanctus Pius V. Prædecessor noster (uti sincera quædam monumenta testantur) potestatem fecit eidem Sebastiano Regi cum honoris Titulum eligendi, quem magis expeteret; se paratum esse declarans, ipsius voluntati morem gerere, ut debitam videlicet rebus præclarissime gestis mercedem impertiret. His respondit Sebastianus Rex, se nihil magis optare, quam ut Filii nomen ac titulum, erga Romanum Pontificem obsequiosissimi, palam ostenderet, ac probaret; resque propterea infecta remanuit.

Idem procul dubio nunc etiam contigisset, si exemplo Sancti Pii V. Prædecessoris nostri inhaerentes, Carissimo in Christo Filio Nostro JOANNI Portugallie, & Algarbiorum Regi honoris Titulum, quem vellet eligendi potestatem fecissemus. Quapropter præteritarum rerum experientia edocuit, ne ullum impedimentum obiceretur, voluntate nostra, ipso Rege inconsulto, per honorificum FIDELISSIMI Titulum Nos ipsi excogitavimus, quem eidem Regi, ejusque in Regno successoribus, ut jam superius indicavimus, elargiti sumus.

Porro, quam præclara sint hujus Regis in Christianam Rempublicam merita, satis superque testatur Apostolica Litteræ Clementis XI. Prædecessoris nostri, quam duo volumina in lucem edita complectuntur. Siquidem, ut ejusdem Pontificis voluntati, & consiliis obsecundaret, plurimas in subsidium naves suppeditavit, quo tempore Turcarum Tyrannum Infule Corcyrensi cum validissimo exercitu imminens, non solum Venetorum Reipublicæ, sed universæ quoque Italiae, & huic Urbi, quæ totius Christianæ Religionis caput est, perniciem, & Calamitatem minabatur.

Nos ipsi jure, ac merito testari possumus, & revera testamur, eundem Regem suam nunquam operam a Nobis desiderari passum esse, ubi res fuit vel de retinenda, augendaque Religione, vel de hujus Sanctæ Sedis dignitate tuenda. Insuper Nobis Pontificatum gerentibus, nonnullos Episcopatus fundavit in remotissimis Domini sui partibus, ubi solum Infideles versabantur, videlicet, ut Christiana Fides ibidem propagaretur. Omitteremus, hic verba facere de maximis, ac plane Regis sumptibus, qui ab ipso sunt, ut Ministris ad obeundas sacras Missiones necessaria suppeditentur. Taciti tamen præterire non debemus victorias, quas recentem in Asia comparavit, & novas, quas suscepit expeditiones; & hujusmodi profecto bella libenter cum illis comparabimus, quæ de illis S. Gregorius Prædecessor noster ad ipsum Gennadium scripsit his verbis: *Ubi enim meritorum vestrorum loquax non discurrit opinio? Que & bella Vos frequenter appetere, non desistitis. Quæ fundendi sanguinis, sed dilatandæ causæ Reipublicæ, in qua Deum coli conspiciamus, loquitur; quatenus Christi nomen per subditas gentes Fidei prædicatione circumquaque discurrat. Eiusdem Sancti Pontificis verbis prosequemur: *Thurima pro paciscendis ovibus Beati Petri Apostolorum Principis utilitatibus Ecclesiam vestram præstitisse didicimus. Orationem tandem nostram absolvemus, quemadmodum & Sanctus Gregorius epistolam absolvit suam: *Persolventes paternæ charitatis alioquium, petimus Dominum, Salvatoremque nostrum; qui Evantium vestram pro solutio Sanctæ Reipublicæ misericorditer protegat, & ad dilatandum per finitimas gentes nomen ejus magis magisque brachii sui firmitate confortet.***

Gg 2 Ha.

Lib. 2. in pino? Que & bella Vos frequenter appetere, non desistitis. Quæ fundendi sanguinis, sed dilatandæ causæ Reipublicæ, in qua Deum coli conspiciamus, loquitur; quatenus Christi nomen per subditas gentes Fidei prædicatione circumquaque discurrat. Eiusdem Sancti Pontificis verbis prosequemur: Thurima pro paciscendis ovibus Beati Petri Apostolorum Principis utilitatibus Ecclesiam vestram præstitisse didicimus. Orationem tandem nostram absolvemus, quemadmodum & Sanctus Gregorius epistolam absolvit suam: Persolventes paternæ charitatis alioquium, petimus Dominum, Salvatoremque nostrum; qui Evantium vestram pro solutio Sanctæ Reipublicæ misericorditer protegat, & ad dilatandum per finitimas gentes nomen ejus magis magisque brachii sui firmitate confortet.

AP-

